

Sygn. akt I C 64/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Robert Mokrzecki
Protokolant:	Stażysta Anna Łuczowska

po rozpoznaniu w dniu 12 sierpnia 2015 roku w Gorzowie Wielkopolskim

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. K. (1), J. K. (1), małoletniego K. K. (1) i J. S.**

przeciwko **U. F.G. w W., (...) S.A z siedzibą w S.**

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego (...) S.A w S. na rzecz powódki **M. K. (1)** kwotę 64.000 (sześćdziesiąt cztery tysiące) złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 lipca 2013 r. do dnia zapłaty.
2. Zasądza od pozwanego (...) S.A w S. na rzecz powódki **M. K. (1)** kwotę 2.144,78 (dwa tysiące sto czterdzieści cztery 78/100) złotych tytułem zwrotu kosztów pogrzebu wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 08 maja 2014 r. do dnia zapłaty.
3. Oddala powództwo **M. K. (1)** wobec (...) S.A w S. w pozostałym zakresie.
4. Zasądza od pozwanego (...) S.A w S. na rzecz powódki **M. K. (1)** kwotę 610,19 złotych tytułem zwrotu poniesionych kosztów procesu, w pozostałym zakresie koszty stosunkowo rozdziela.
5. Zasądza od pozwanego (...) S.A w S. na rzecz powoda **J. K. (1)** kwotę 26.000 (dwadzieścia sześć tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 lipca 2013r. do dnia zapłaty.
6. Oddala powództwo **J. K. (1)** wobec (...) S.A w S. w pozostałym zakresie.
7. Nie obciąża powoda **J. K. (1)** kosztami procesu na rzecz pozwanego (...) S.A w S..
8. Zasądza od pozwanego (...) S.A w S. na rzecz powoda małoletniego **K. K. (1)** kwotę 40.400 (czterdzieści tysięcy czterysta) złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 lipca 2013 r. do dnia zapłaty, płatne do rąk przedstawicielki ustawowej M. K. (1).
9. Oddala powództwo małoletniego **K. K. (1)** wobec (...) S.A w S. w pozostałym zakresie.
10. Nie obciąża małoletniego powoda **K. K. (1)** kosztami procesu na rzecz pozwanego (...) S.A w S..

11. Zasądza od pozwanego (...) S.A w S. na rzecz powódki **J. S.** kwotę 20.000 (dwadzieścia tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 lipca 2013 r. do dnia zapłaty.
12. Oddała w pozostałym zakresie powództwo **J. S.** wobec (...) S.A w S..
13. Nie obciąża powódki **J. S.** kosztami procesu na rzecz pozwanego (...) S.A w S..
14. Nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) S.A w S. na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. kwotę 1000 złotych tytułem części kosztów sądowych.
15. Oddała w całości powództwa **M. K. (1), J. K. (1), małoletniego K. K. (1), J. S.** wobec pozwanego U. F. G.w W..
16. Nie obciąża powodów kosztami procesu na rzecz pozwanego U. F. G. w W..

IC 64/14

UZASADNIENIE

Powodowie: M. K. (1), J. K. (1), mał. K. K. (1), J. S. wnieśli do tut. Sądu powództwo o zapłatę przeciwko (...) w W., żądając :

- 1) zasądzenia na rzecz powódki M. K. (1) kwoty 214 000 zł, tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 lipca 2013 roku do dnia zapłaty oraz 2296,98 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów pogrzebu wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 lipca 2013 roku do dnia zapłaty i zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego;
- 2) zasądzenia na rzecz powoda J. K. (1) kwoty 126 000 zł, tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 lipca 2013 roku do dnia zapłaty i zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego;
- 3) zasądzenia na rzecz małoletniego powoda K. K. (1) kwoty 240 400 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 lipca 2013 roku do dnia zapłaty i zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego;
- 4) zasądzenia na rzecz powódki J. S. kwoty 80 000 zł, tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 lipca 2013 roku do dnia zapłaty i zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powodowie podali, że w dniu 17 marca 2012 roku na drodze nr (...) doszło do wypadku komunikacyjnego, w wyniku którego śmierć na miejscu poniósł K. G. kierujący motocyklem marki H. (...) o nr rej. (...). Sprawca wypadku kierujący pojazdem marki F. (...) E. P. (1) uznany został za winnego popełnienia czynu z art. 177 § 2 k.k. Powodowie początkowo skierowali swoje roszczenia o zadośćuczynienie za śmierć osoby najbliższej bezpośrednio do ubezpieczyciela - (...) S.A. Z uwagi na fakt, że ubezpieczyciel - (...) S.A, u którego sprawca wypadku złożył wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia obowiązkowego OC, kwestionował swoją odpowiedzialność uznając, że składka za ubezpieczenie nie została opłacona, roszczenia powodów przekazano do pozwanego (...) w W.. Po rozpatrzeniu sprawy pozwany przyjął co do zasady odpowiedzialność odszkodowawczą i przyznał na rzecz powodów tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę kwoty pomniejszone o 20% przyczynienie się pokrzywdzonego i ostatecznie wypłacił : 36 000 zł na rzecz M. K. (1), 9600 zł na rzecz małoletniego K. K. (1) i 24 000 zł na rzecz J. K. (1). Pozwany odmówił wypłaty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na rzecz J. S. gdyż jego zdaniem nie zalicza się ona do kręgu osób najbliższych zmarłemu. Zgodnie z twierdzeniami pozwanego poszkodowany w chwili zajścia zdarzenia przyczynił się w 20 % tak do jego powstania jak i rozmiaru szkody. Pismem dnia 23.09.2013r pełnomocnik powodów rozszerzył roszczenie i skierował je do (...) w W.. W odpowiedzi pozwany przyznał powodom odszkodowanie w kwocie 3.219,14 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów pogrzebu i odsetki ustawowe w kwocie 347,10 zł. Jednocześnie poinformował,

iż koszt nagrobka zostanie uwzględniony oraz rozpatrzony po nadesłaniu jego zdjęć. Pozwany dotychczas na rzecz powodów wypłaci na rzecz M. K. (1) 36 000 zł tytułem zadośćuczynienia, 3219,14 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu, na rzecz K. K. (1) 9600 zł tytułem zadośćuczynienia na rzecz J. K. (1) 24 000 zł tytułem zadośćuczynienia. Podstawę prawną odpowiedzialności powodowie upatrują w treści art. 98 ust. 12 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...) a także art. 446 § 3 i 4 k.c. Powódka M. K. (1) była matką zmarłego. Żyła z synem w zażyłej i harmonijnej relacji. Oboje byli dla siebie wsparciem. Zmarły pomagał matce w codziennych obowiązkach domowych, robił zakupy, gotował obiady i pomagał w opiece nad młodszym bratem. Śmierć syna spowodowała u powódki trwale poczucie osamotnienia oraz pustki. Powód K. K. (1) jest bratem zmarłego. W chwili śmierci brata miał 12 lat. Mieszkał z bratem i rodzicami w jednym domu. Wszystkie negatywne doświadczenia związane z nagłą i tragiczną śmiercią brata sprawiły, że powód bardzo zamknął się w sobie, stał się apatyczny i nieufny, zaistniała konieczność rozpoczęcia terapii u specjalisty psychologa. Powód J. K. (1) był ojczymem zmarłego. Więzy emocjonalna łącząca zmarłego z powodem była bardzo silna, dlatego też odejście poszkodowanego stanowi dla powoda olbrzymi dramat. Powód wychowywał zmarłego od 6 roku życia i traktował jak własne dziecko, na równi z młodszym synem. Powódka J. S. była babcią zmarłego. Miała z wnukiem silną więź. Poszkodowany zawsze mógł liczyć na pomoc babci i on również nigdy nie odmówił powódce pomocy.

Pozwany ad.1 - (...) z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew (k. 151 – 156) wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu podał, że przyznał powodom łączną kwotę niemal 95 500 zł. Kwoty zostały pomniejszone o 20 % przyczynienia poszkodowanego do zaistnienia zdarzenia. Szkoda likwidowana była z przyjęciem 20 % przyczynienia z uwagi na fakt, iż kierujący motocyklem K. G. poruszał się z nadmierną prędkością. Nadto poszkodowany w chwili zdarzenia nie posiadał uprawnień do kierowania pojazdami, co mogło również mieć wpływ na zaistnienie zdarzenia. Kwoty jakich domagają się matka i ojczym zmarłego są wygórowane, biorąc pod uwagę, że zmarły nie był ich jedynym dzieckiem, ani nawet jedynym synem. Powódka babcia zmarłego nie zawsze może być uznana za osobę z najbliższego kręgu bliskich zmarłego. Pozwany stoi na stanowisku, że odsetki winny zostać liczone od dnia ogłoszenia wyroku.

W piśmie z 01.04.14r. (k.174) wniósł o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanego (...) S.A. z siedzibą w S. ze względu na posiadanie umowy OC ze sprawcą wypadku.

Postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2014 roku Sąd Okręgowy w Gorzowie Wlkp. wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanego ad.2 - (...) S.A. z siedzibą w S. doręczając odpis pozwu w dniu 07 maja 2015 r. (k. 202 t. II, k.224 t. II).

Pozwany ad.2 - (...) S.A. z siedzibą w S. w odpowiedzi na pozew wniosło o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie solidarnie na rzecz pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że nie zawarł ze sprawcą zdarzenia z dnia 17 marca 2012 roku umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego dotyczącej samochodu F. (...) nr rej. (...). E. P. (1) nie dokonał zapłaty składki w terminie wynikającym z wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia, nie doszło więc do jej zawarcia. Pozwany w całości przychylił się do zarzutów pozwanego (...). I podtrzymuje je jako własne. Podtrzymuje też zarzut przyczynienia w wysokości 20 %. Dotychczas wypłacone powodom zadośćuczynienie jest ustalone w odpowiedniej wysokości. Pozwany zakwestionował także termin początkowy naliczania odsetek ustawowych od ewentualnie przyznanego zadośćuczynienia, podnosząc, że odsetki ustawowe należą się od daty wyrokowania, ponieważ istota i charakter spraw o zadośćuczynienie jest przesądzona dopiero w momencie orzekania. (k.230-238 t. II).

W piśmie procesowym z dnia 03 lipca 2015 r. pozwany ad.2, poinformował, że w dniu 31 października 2014 r., nastąpiło połączenie spółki (...) S.A z siedzibą w S. (jako spółki przejmowanej) ze spółką (...) S.A. z siedzibą w S. jako spółki przejmującej) w związku z tym spółka przejmująca na podstawie art.494 § 1 k.s.h. wstąpiła we wszystkie prawa spółki przejmowanej (k.475 t. III).

W piśmie procesowym z dnia 06 lipca 2015 r. pozwany ad. 2 - (...) S.A w S. jako następca prawny (...) S.A wskazał, że **nie kwestionuje faktu zawarcia umowy** obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, pomiędzy sprawcą wypadku-E. P. (1) a swoim poprzednikiem prawnym tj. (...) S.A w S. (k.483 t. III).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 17 marca 2012 roku około godziny 17.15 na drodze relacji R. – Z. w warunkach jazdy o zmierzchu, na prostej i w miarę płaskiej drodze, nieopodal wjazdu na leśny parking i słupka hektometrowego 70,2 km drogi (...) motocykl H. (...) o numerze rejestracyjnym (...) uderzył w prawy bok samochód F. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Kierowca motocykla K. G. zmarł na miejscu. Kierujący autem E. P. (1) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że przystąpił do manewru skrętu w lewo, na przydrożny parking, nie ustępując pierwszeństwa przejazdu K. G., poruszającemu się prawym pasem drogi, przyjmując punkt widzenia K. G. nieumyślnie doprowadzając do zderzenia pojazdów w wyniku czego K. G. zmarł.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich z dnia 29.10.2012r. Sprawca wypadku E. P. (1) został uznany za winnego popełnienia czynu z art. 177 par. 2 k.k. i skazany na karę dwóch lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby pięciu lat. Wyrok stał się prawomocny z dniem 06 listopada 2012r.

Dowód:

- prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich z dnia 29.10.2012r. sygn.akt II K 406/12 – - k. 247 – 248 , k.254 z akt II K 406/12,
- notatka policyjna – k. 60,
- odpis skrócony aktu zgonu – k. 61,
- zeznania świadka E. P. (1) – k. 259 – 260 t. II.

Zdarzenie miało miejsce w terenie niezabudowanym, przy administracyjnym ograniczeniu prędkości ruchu do 90 km/h. Prędkość motocykla w chwili powstania stanu zagrożenia nie była wyższa aniżeli 90 km/h. K. G. nie miał możliwości uniknięcia zderzenia z samochodem osobowym kierowanym przez E. P. (1). W chwili zdarzenia miał na sobie kask ochronny. Nie naruszył żadnych zasad ostrożności. Motocykl którym poruszał się zmarły był sprawny technicznie.

Dowód:

- opinia biegłego – k.342-394 t.II,

W dniu wypadku sprawca-E. P. (1) posiadał ochronę ubezpieczeniową w (...) S.A w S., w oparciu o umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Odpowiedzialność ubezpieczyciela obejmowała okres od 01 stycznia 2012 r. do 01 stycznia 2013 r. Wskazana okoliczność została ustalona dopiero w końcowej fazie niniejszego postępowania, przyznana przez pozwanego ad 2. W toku postępowania w przedmiocie likwidacji szkody ubezpieczyciel kwestionował swoją odpowiedzialność z tytułu umowy i likwidacją szkody z mocy ustawy tj. na podstawie art. 14 ustęp 4 Ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...)i (...) (Dz.U.2013.392 j.t.), zajął się (...)w W. (pozwany ad.1), który wypłacił, ustalając 20 % przyczynienie się poszkodowanego do spowodowania szkody wypłacił : powódce M. K. (1) 36.000 złotych, powodowi J. K. (1)-24.000 złotych, a powodowi K. K. (1) 9.600 zł. Całkowicie odmówił wypłaty zadośćuczynienia powodce J. S., uznając, że tragicznie zmarły wnuk nie mieszkał wspólnie z powódką, zatem nie zalicza się ona do kręgu osób najbliższych. Ostatecznie w toku niniejszego postępowania, została ustalona odpowiedzialność ubezpieczyciela -pozwanego ad. 2. Jak wynika z dowodu wpłaty uiszczenia składki ubezpieczeniowej na rzecz (...) E. P. (1)- sprawca wypadku, w którym zginął K. G.- dokonał zapłaty składki w dniu 28 grudnia 2011 r.

W dniu 31 października 2014 r., nastąpiło połączenie spółki (...) S.A z siedzibą w S.(jako spółki przejmowanej) ze spółką (...) S.A. z siedzibą w S. (jako spółki przejmującej. W związku z tym spółka przejmująca **(...) S.A. z siedzibą w S.** na podstawie art.494 § 1 k.s.h. wstąpiła we wszystkie prawa pozwanego ad.2 tj. spółki (...) S.A w S..

Dowód:

- pismo skierowane w dniu 17 czerwca 2013 r. przez (...) w W. do (...) S.A k.76,
- zawiadomienia (...) w W. z dnia 27 sierpnia 2013 r. powodów o wypłacie częściowego zadośćuczynienia -k.77-78,
- polisa – k. 190 – 191, k.257-258,
- dokumentacja polisowa –k.254-255 t. II,
- poświadczenie zapłaty – k. 193,k,244, k.256
- postanowienie Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku , VIII Wydział Gospodarczy KRS z dnia 31 października 2014 r.-k.477 t. III,
- odpis (...) S.A-k.478-481 t. III,
- zeznania świadka E. P. (1) –k.259-261 t. II.

M. K. (1), J. K. (1), małoletni K. K. (2) i J. S. pismem z dnia 18 kwietnia 2013r., zgłosili roszczenie o wypłatę zadośćuczynienia za śmierć syna, brata i wnuka do (...) S.A z siedzibą w S.. M. K. (1) (matka zmarłego) żądała zapłaty kwoty 250.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, J. K. (1) (ojczym zmarłego) żądał zapłaty 150.000 zł, małoletni K. K. (1)(brat zmarłego)-250.000 zł, zaś J. S. (babcia zmarłego) -50.000 złotych Ubezpieczyciel odebrał pismo zawierające zgłoszenie szkody w dniu 22 kwietnia 2013 r. W notatce informacyjnej KMP w Gorzowie Wlkp. o zdarzeniu drogowym zostało wskazane, że samochód F. (...), którym kierował sprawca wypadku posiadał ubezpieczenie OC w (...) S.A., dlatego też powodowie skierowali roszczenie do tego ubezpieczyciela.

Pismem z dnia 22 maja 2013 r. i z dnia 03 lipca 2013 r. (...) S.A. poinformował, że pojazd sprawcy wypadku marki F. (...) o nr rej. (...) nie posiadał na dzień przedmiotowego zdarzenia ważnego ubezpieczenia OC., ponieważ E. P. (1) nie opłacił wymaganej składki. W związku z tym (...) S.A. przekazało sprawę (...) w W..

Po rozpatrzeniu sprawy (...) w W. w piśmie z dnia 27 sierpnia 2013 r. poinformował powodów, że przyznają powodom z tytułu zadośćuczynienia za śmierć K. G. : M. K. (1) (matce) kwotę w wysokości 45.000 złotych, J. K. (1) (ojczymowi) kwotę 30.000 zł, małoletniemu K. K. (1)-12.000 złotych.. Jednocześnie (...) w W. uznał, że pokrzywdzony K. G. w 20 % przyczynił się do powstania jak i rozmiaru szkody i ostatecznie wypłacił przyznane kwoty , pomniejszając je o 20 %. M. K. (1) wypłacono kwotę 36 000zł, na rzecz K. K. (1) 9600 zł a na rzecz J. K. (1) 24 000 zł. (...) odmówiło wypłaty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę J. S. twierdząc, iż nie zalicza się ona do najbliższych osób, ponieważ nie mieszkała ze zmarłym i relacje z wnukiem nie wykraczały poza ramy normalnych, zwyczajowych stosunków rodzinnych.

Pismem z dnia 23 września 2013 roku skierowanym już do (...) w W., pełnomocnik powodów rozszerzył roszczenie powódki M. K. (1), żądając dodatkowo zapłaty kwoty 30 000 zł tytułem znacznego pogorszenia sytuacji życiowej po śmierci poszkodowanego i o kwotę 10.876 zł, tytułem zwrotu poniesionych kosztów pogrzebu.

Na wskazane koszty pogrzebu poniesione przez powódkę M. K. (1), udokumentowane na podstawie faktur i rachunków składały się: 728,12 zł-koszt zakupu odzieży pogrzebowej, 250 zł-koszt zakupu wieńca pogrzebowego, 1.890 zł-organizacja stypy, 6700 zł- wykonanie nagrobka, 98,40 zł- przewiezienie pomnika na cmentarz, 1.209,60 zł-wykupienie miejsca na cmentarzu.

W odpowiedzi na zgłoszone roszczenie pismem z dnia 30 września 2013 r. p (...) w W. przyznał powódce M. K. (1) kwotę 3.219,14 zł tytułem zwrotu części poniesionych kosztów pogrzebu i odsetki ustawowe 347,10 zł. W piśmie z dnia 16 października 2013 r. (...) w W. wypłacił kolejną części zwrotu kosztów pogrzebu tj. 5.360,00 zł, na podstawie przedłożonych przez powódkę M. K. (1) faktur i rachunków. Łącznie pozwany (...) w W. wpłacił powódce M. K. (1) kwotę 8.579,14 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu. Pozwany uznał wszystkie rachunki dokumentujące koszty pogrzebu oprócz rachunku na 152,20 zł, wskazując że rachunek ten nie zasługuje na uznanie ponieważ nie dotyczy zakupionej odzieży dla zmarłego. Pozwany uznał kwotę 10.723,92 zł, przy czym wypłacił powódce kwotę pomniejszoną o 20% (tj. o 2.144,78 zł) przyczynienia się zmarłego do powstania szkody tj. 8.579,14 zł.

Dowód:

- zgłoszenie roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia z dnia 18 kwietnia 2013 r. kierowane przez powodów do (...) Towarzystwa (...) w S. wraz z dowodem doręczenia -k.64-71, k.72-73,
- pismo (...) k. 74 – 75,
- pismo (...) z dnia 27 sierpnia 2013 r. o przyznaniu części zadośćuczynienia– k. 76 – 78,
- pismo powodów z dnia 23 września 2013 r. zawierające dodatkowe roszczenia skierowane do (...) w W. – k. 79 – 86,
- pisma z dnia 30 września 2013 r. (...) W. o przyznaniu powódce M. K. (2) zwrotu części kosztów pogrzebu- k.87-88,k.112,
- rachunki i faktury dokumentujące koszty pogrzebu-k.113-118,
- dokumenty – k. 98 - 118,
- oświadczenia – k. 124 – 127,
- akta szkody – k. 167.

W chwili śmierci K. G. miał 21 lat. Nie miał prawa jazdy, choć zakończył kurs. Mieszkał razem z rodzicami i młodszym bratem-K. K. (1). W okresie dorastania był zbuntowany. Bardzo szybko chciał się usamodzielnić. Rzucił szkołę i wyjechał do Anglii do pracy. Wrócił jednak z Anglii, aby kontynuować naukę. Planował rozpocząć studia prawnicze i rozwinąć firmę wraz z matką M. K. (1), która prowadziła biuro rachunkowe. Pracował w firmie ochroniarskiej a także zajmował się fakturowaniem, pomagał matce w biurze rachunkowym, tworzył serwery z gramami komputerowymi, naprawiał zdalnie komputery. K. G. od najmłodszych lat wychowywał wraz z matką J. K. (1). K. nie miał kontaktu z biologicznym ojcem.

Powódka M. K. (1) była niezwykle silnie emocjonalnie związana ze swoim tragicznie zmarłym synem. Gdy rozstała się z ojcem K. (miał wtedy ok. 7 lat), wówczas więź uległa zacieśnieniu, bo powódka starała się jak najwięcej czasu spędzać z synem, ponieważ jego biologiczny ojciec przestał się nim interesować. M. K. (1) gdy tylko miała czas wspólnie podróżowała ze zmarłym synem. Mieli razem ulubione piosenki, które towarzyszyły im podczas podróży po Polsce. Sytuacja życiowa gdy powódka i jej syn K. G., zostali sami, zbliżyła ich do siebie. Gdy powódka poznała swojego drugiego męża-J. K. (1), uzależniała nowy związek od akceptacji swojego syna. K. miał wtedy 8-9 lat. Również decyzja dotycząca powiększenia rodziny była przedyskutowana z K. (miał wtedy 10 lat). O śmierci syna dowiedziała się od policji. Powódka pojechała sama na miejsce wypadku. Była na zwolnieniu lekarskim przez kilka miesięcy. Była na lekarza psychotropowych. Cały czas leczyła się u psychiatry. Wróciła do pracy dopiero po pół roku od śmierci syna. Obecnie nadal prowadzi biuro rachunkowe. Powódka nadal na myśl o śmierci ukochanego dziecka odczuwa ból, cierpienie i niewymowny żal. Po śmierci syna jest inną kobietą, przestała się śmiać, utraciła chęć do życia.

J. K. (1) o śmierci pasierba dowiedział się będąc w pracy za granicą - w Danii. Od razu przyjechał do Polski, aby wesprzeć żonę. Zajął się organizacją pogrzebu. Do dziś wraz z żoną wspominają K., gdy jest w Polsce chodzi wraz z żoną

odwiedzić grób zmarłego. J. K. (1) związał się z matką tragicznie zmarłego K., gdy ten miał 8-9 lat. K. zaakceptował ojczyzna. Relacje pomiędzy nimi były dobre. Powód uczestniczył w wychowaniu K., pracował za granicą i przyjeżdżał do domu średnio co dwa tygodnie. Dowiedział się o śmierci K. gdy był w pracy w Dani.

K. K. (1) był mocno związany z bratem. K. był dla niego wzorem. Nigdy się nie kłócili, wspólnie sprząтали dom i gotowali obiady. K. starał się angażować młodszego brata we wszystkie obowiązki domowe. Tragicznie zmarły brat dbał o K., pilnował aby ten dobrze się uczył. W chwili wypadku brata powód miał 12 lat. Po wypadku przestał się uczyć. Początkowo K. był pod opieką psychologa, ale odmawiał współpracy w terapii. Obecnie ma problemy w szkole, ale nie chce korzystać z pomocy psychologa. Ma opory by iść na cmentarz na grób brata.

Więź łączącą powódkę J. S. z wnukiem była zażyła i silna, pomimo, że powódka nie zamieszkiwała ze zmarłym wnukiem. Był on częstym gościem w domu swojej babci. Prowadził z nią długie rozmowy. Zawsze mógł liczyć na pomoc babci i on również nie odmawiał pomocy. Pomagał babci kopać ogródek, kosił trawę, pomagał w sprzątaniu, w robieniu zakupów. J. S. o śmierci wnuka dowiedziała się od J. K. (1). Była w szoku i miała poczucie braku zgody na to wydarzenie, tęskniła za wnukiem i odczuwała jego brak na co dzień. Początkowo powódka cierpiała na bezsenność, wspomagała się lekami uspokajającymi, które przepisywał jej lekarz rodzinny. Powódka poradziła sobie w okresie żałoby z doświadczanymi uczuciami, starając się wspierać swoją córkę. Powódka bezpośrednio po śmierci wnuka przeżywała traumę w sobie, nie uzewnętrzniała emocji, nie dzieliła się nimi z innymi ludźmi. W psychice powódki nie doszło do psychotycznych i trwałych zmian, na skutek przebiegu procesu żałoby. Powódka często wspomina wnuka szczególnie w okolicy rocznicy śmierci, świąt, święta zmarłych, w sytuacjach powracania do wspomnień o zmarłym. Nadał nie może pogodzić się ze śmiercią wnuka.

Dowód:

- odpis skrócony aktu urodzenia powódki M. K. (1) – k. 90,
- odpis skrócony aktu małżeństwa – kl. 91,
- odpis skrócony aktu urodzeni K. K. (1) – k. 92,
- odpis skrócony aktu urodzenia J. K. (2) – k. 93,
- oświadczenie powódki J. S. dotyczące relacji łączących powódkę ze zmarłym wnukiem-k.89,
- oświadczenie powódki M. K. (1) dotyczące relacji ze zmarłym synem pismo – k. 94 – 96,
- oświadczenie powoda J. K. (1) dotyczące relacji powoda ze zmarłym- k.97,
- zeznania świadka E. G. – k. 261 – 263,
- zeznania świadka D. Z. -k. 263 – 265,
- zeznania powódki M. K. (1) – k. 265 – 268,
- zeznania powoda J. K. (1) – k. 268 – 270.
- opinia sądowno – psychologiczna J. S. – k. 422 – 428 t. III

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwa okazały się uzasadnione w części.

Roszczenia powodów były indywidualne, odrębne, wywodzone z własnej szkody i krzywdy każdego z powodów. Zadośćuczynienia jakiego domaga się każdy z powodów w tej sprawie są świadczeniami podzielnymi, związanymi z osobą konkretnego poszkodowanego (pokrzywdzonego). Powodowie podstaw swojego roszczenia upatrują w regulacji

art. 446 § 1 k.c. w zakresie odszkodowania za szkody wyrządzone jej przez zdarzenie oraz w art. 446 § 4 k.c. w zakresie zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Źródłem odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela za szkody będące następstwem wypadku, ale także i za szkodę o charakterze niematerialnym, tj. krzywdę, jest zdarzenie objęte umową ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej, jaką zawarł z nim sprawca wypadku oraz regulacja przewidziana w art. 822 § 1 k.c. Oczywiście jest, że odpowiedzialność cywilnoprawna ubezpieczyciela istnieje o ile osoba posiadająca ubezpieczenia OC, zostanie uznana za sprawcę wypadku komunikacyjnego, czyli sprawcę zdarzenia powodującego szkodę.

Odpowiedzialność karna sprawcy wypadku E. P. (2) została przesądzona w oparciu o prawomocny wyrok skazujący, który zapadł przed Sądem Rejonowym w Strzelcach Krajeńskich w dniu 29 października 2012r. i uprawomocnił się w dniu 06 listopada 2012r., na mocy którego E. P. (1) został uznany za winnego spowodowania wypadku komunikacyjnego, w którym śmierć na miejscu poniósł kierujący motocyklem-K. G.. Zgodnie, z art. 11 k.p.c. ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. E. P. (2) swoim zachowaniem spowodował nie tylko śmierć K. G. ale także indywidualną krzywdę każdego z powodów, którzy zostali pozbawieni możliwości wspólnego życia rodzinnego z tragicznie zmarłym synem, bratem i wnukiem. Śmierć poszkodowanego i krzywdy każdego z powodów są normalnym następstwem działania sprawcy.

W przedmiotowej sprawie o ile sprawstwo osoby powodującej szkodę było niekwestionowane, to kwestia odpowiedzialności ubezpieczyciela tj. pozwanego ad. 2 - (...) S.A w S., będącego następcą prawnym (...) S.A w S. była sporna przez okres trwania postępowania dotyczącego likwidacji szkody, jak również w pierwszej fazie postępowania sądowego, dlatego też wypłatą części roszczenia na rzecz powodów zajął się z mocy ustawy pozwany ad. (...) z siedzibą w W.. Początkowo pozwany ad. 2 stał na stanowisku, że wprawdzie sprawca wypadku E. P. (1) złożył u pozwanego ad. 2 wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej, jednakże okres ochrony ubezpieczeniowej nie rozpoczął się z uwagi na fakt, że E. P. (1) nie opłacił wymaganej składki. Stąd też w pierwszej fazie postępowania sądowego, co do wypłaty roszczeń w pozostałym zakresie powodowie wytoczyli powództwo przeciwko (...) z siedzibą W..

Zgodnie z art. 14 ust. 4. Ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...) (Dz.U.2013.392 j.t.) jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 1 albo 2 (tj. w terminie 30 dni nie później jednak niż w terminie 90 dni od złożenia zawiadomienia o szkodzie, zakład ubezpieczeń nie ustali ważności umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1 i 2, osoby odpowiedzialnej za szkodę, właściwy do wypłaty odszkodowania jest (...), na zasadach określonych w rozdziale 7. Zakład ubezpieczeń przesyła niezwłocznie zgromadzoną dokumentację do (...), powiadamiając o tym osobę zgłaszającą roszczenie. Taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie i pozwany ad.2 przekazał pozwanemu ad.1 (...) w W. akta szkodowe do dalszego prowadzenia postępowania w przedmiocie likwidacji szkody. Pozwany (...) w W. uznał co do zasady roszczenia powodów :M. K. (1), J. K. (1) i K. K. (1) wypłacając im odpowiednio po 36.000 zł, 24.000 zł i 9600 zł, przyjmując 20 % przyczynienie się pokrzywdzonego do zdarzenia.

Ostatecznie jednak postępowanie dowodowe przeprowadzone w niniejszej sprawie a konkretnie dowód z dokumentu w postaci dowodu opłacenia składki ubezpieczeniowej przez E. P. (1) w dniu 28 grudnia 2011 r. na rzecz (...) S.A z siedziba w S.- poprzednika prawnego p,ozwanego ad. 2 (k. 193, k.256 t. II), jak również dokumentacja dotycząca polisy oraz zeznania świadka E. P. (1) dowodzą, że w chwili zdarzenia tj. w dniu 17 marca 2012r. sprawca wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w/w ubezpieczyciela. Owa okoliczność została również wprost przyznana przez pozwanego ad. 2 w piśmie procesowym z dnia 06 lipca 2015 r.(k.483 t. III). Powyższe ustalenie w zakresie istnienia odpowiedzialności po stronie następcy prawnego ubezpieczyciela tj. pozwanego ad.2, skutkuje w niniejszej sprawie oddaleniem powództwa wobec pozwanego ad. 1 czyli (...) w W. z uwagi na brak legitymacji procesowej biernej(punkt 15 sentencji wyroku).

Fakt, iż pozwany ad. 1 przeprowadził postępowanie, dotyczące likwidacji szkody i wypłacił powodom część zadośćuczynienia, jest kwestią która podlega rozstrzygnięciu pomiędzy ubezpieczycielem a (...) w W.. Okoliczność tą

reguluje art. 14 ust.4 a w/w ustawy, zgodnie z którym w przypadku ustalenia przez (...) odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń (jak to ma miejsce w niniejszej sprawie), (...) dochodzi od tego zakładu ubezpieczeń zwrotu wypłaconego odszkodowania i poniesionych kosztów.

Jako podstawę prawną swoich roszczeń powodowie podali art.446 § 4 k.c. z którego wynika, że najbliższym członkom rodziny osoby zmarłej wskutek popełnienia czynu niedozwolonego sąd może przyznać odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Przepis ten został wprowadzony do systemu prawnego ustawą nowelizacyjną z 30 maja 2008 r. (Dz. U. Nr 116, poz. 731) i wszedł w życie z dniem 3 sierpnia 2008 r. Obowiązywał zatem w dniu 17 marca 2012 r. tj. w dacie zdarzenia, wskutek którego poniósł śmierć syn, brat i wnuk powodów.

W najnowszym orzecznictwie Sąd Najwyższy przyjmuje (wyrok z dnia 7 marca 2014r., sygn. akt IV CSK 374/13), że „na rozmiar krzywdy podlegającej naprawieniu przez zadośćuczynienie, o którym mowa w art. 446 § 4 k.c., mają wpływ przede wszystkim: wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność do jej zaakceptowania, wiek zarówno zmarłego, jak i pokrzywdzonego”.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie stanowił zarzut podnoszony przez obu pozwanych w proces tj. przyczynienie się pokrzywdzonego do powstania szkody. Pozwani zarzucali, że tragicznie zmarły K. G. w 20 % przyczynił się powstania szkody, ponieważ w chwili wypadku kierował motocyklem z nadmierną prędkością, a ponadto poruszał się bez wymaganych uprawnień do kierowania pojazdami. Zgodnie z art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Artykuł 362 k.c. ma zastosowanie bez względu na podstawę prawną odpowiedzialności za szkodę. Przyczynienie się poszkodowanego do powstania szkody nie może pozostać bez wpływu na wysokości roszczenia (por. wyrok Sadu Najwyższego z dnia 12 lipca 2012 r., I CSK 660/11). W orzecznictwie przyjęto, że przyczynieniem się poszkodowanego do powstania szkody jest każde jego zachowanie pozostające w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, za którą ponosi odpowiedzialność inna osoba. Przy czym o przyczynieniu się poszkodowanego można mówić wyłącznie w przypadku, gdy jego określone zachowanie pozostaje w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, a nie w jakimkolwiek innym powiązaniu przyczynowym. Innymi słowy – zachowanie się poszkodowanego musi stanowić adekwatną współprzyczynę powstania szkody lub jej zwiększenia, czyli włączać się musi jako dodatkowa przyczyna szkody. Stąd przyjmuje się, że zastosowanie art. 362 k.c. może nastąpić dopiero po ustaleniu istnienia związku przyczynowego.

W celu ustalenia czy pokrzywdzony K. G. przyczynił się do skutków wypadku komunikacyjnego jaki miał miejsce w dniu 17 marca 2012 r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego R. O.. Biegły sądowy w opinii sądowej, na podstawie materiału dowodowego zebrane w aktach niniejszej sprawie jak i w aktach sprawy karne SR w Strzelcach Krajeńskich II K 406/12, po dokonaniu oględzin i pomiarów w miejscu zdarzenia oraz po przeprowadzeniu eksperymentów widoczności, po dokonaniu analizy czasowo przestrzennej, wywiódł wniosek, że motocyklista K. G. nie spóźnił się z reakcją obronną na widok skręcającego przed nim samochodu, podjął w reakcji intensywne hamowanie, zaś prędkość motocykla w chwili powstania stanu zagrożenia nie była wyższa niż prędkość dopuszczalna. Wnioski zawarte w opinii pozwalają na stwierdzenie, że to kierujący samochodem osobowym-E. P. (1) był wyłącznym sprawcą powstania stanu zagrożenia. Kierujący motocyklem nie miał możliwości uniknięcia wypadku. Biegły dokonał wyliczenia parametrów ruchu pojazdów oraz brał pod uwagę zasadę pierwszeństwa podczas zmiany kierunku ruchu na drodze. Wskazane parametry wykluczyły współsprawstwo motocyklisty, a tym samym jego przyczynienie się do powstania i skutków wypadku. Poszkodowany K. G. w chwili wypadku nie naruszył żadnych zasad bezpieczeństwa w ruchu, jechał z dozwoloną prędkością, miał kask ochronny. Zatem brak uprawnień do kierowania motocyklem nie miał wpływu na okoliczności zdarzenia, zaś zachowanie przez poszkodowanego wszelkich reguł ostrożności oznacza, że poszkodowany posiadał umiejętność kierowania motocyklem. Stan techniczny motocykla również nie budził wątpliwości.

Sąd kierując się treścią opinii biegłego sądowego R. O. uznał, że poszkodowany K. G. w żadnej mierze nie przyczynił się do skutków wypadku, zaś wyłącznym jej sprawcą był kierujący samochodem osobowym E. P. (1). Powyższe ustalenie czyni zarzut pozwanego odnośnie przyczynienia się zmarłego do skutków wypadku, bezzasadnym.

Na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie w postaci zeznań świadków w osobach zaprzyjaźnionej z rodziną świadek E. G., świadek D. Z. jak również zeznań samej powódki M. K. (1), powoda J. i dowodów z dokumentów w postaci pisemnych oświadczeń poszczególnych powodów charakter więzi łączącej każdego z powodów ze zmarłym, a tym samym rozmiar krzywdy każdego z powodów.

W oparciu o w/w materiał dowody Sąd ustalił, że K. G. w chwili wypadku miał 21 lata, był pogodnym, czynnym młodym człowiekiem, kochającym, pomocnym i oddanym. Pomimo, że przechodził wiek dojrzewania dosyć burzliwie i porzucił szkołę, wyjeżdżając do Anglii, to jednak dojrzał emocjonalnie, wrócił do Polski, zaczął pomagać matce-M. K. (1) w prowadzeniu biura rachunkowego, dorabiał dodatkowo w firmie zajmującej się fakturowaniem, stworzył serwer komputerowy z gramami internetowymi. Uzyskiwał z tego tytułu dochody. Zamierzał podjąć naukę, skończyć szkołę średnią i iść na studia.

Powódka – M. K. (1) (matka zmarłego) i powód J. K. (1) oraz małoletni K. K. (1) (brat zmarłego) byli kochającą, nawzajem wspierającą się rodziną. Spędzali wspólnie święta, uroczystości rodzinne takie jak imieniny, urodziny. Zmarły K. G., gdy miał 7 lat, jego rodzice rozwiedli się, wówczas przez pewien czas zamieszkiwał tylko z matką powódką –M. K. (1). Wówczas ich więź uległa szczególnemu zacieśnieniu, powódka organizowała wycieczki po Polsce razem z synem, starała się spędzać z nim każdy wolny czas, tym bardziej, że biologiczny ojciec K., nie dążył do utrzymywania z nim kontaktów po rozwodzie. Gdy powódka M. K. (1) poznała powoda J. K. (1) gdy małoletni wówczas K. miał 8-9 lat, wiele wagi przywiązywała aby K. zaakceptował ojczyma. Gdy K. G. miał 10 lat na świat przyszedł jego młodszy brat K. K. (1). Dla K. K. (1) starszy brat był autorytetem, często nawet większym niż rodzice. K. pilnował, aby młodszy brat uczył się, pomagał mu w lekcjach, często motywował do obowiązków domowych. K. G. od początku wykazywał się dużą opiekuńczością wobec brata K., dla którego z czasem stał się autorytetem i najlepszym przyjacielem.

Ze śmiercią K. nie może również pogodzić się jego babcia J. S.. Zmarły był jej pierwszym wnukiem - "oczkiem w głowie", często odwiedzał babcie. Babcia zwykle stawiała w obronie K. wobec rodziców, kiedy jako dziecko coś przeszkrobał i rodzice chcieli go skarcić. Powódka J. S. mogła zawsze liczyć na jego obecność, a także pomoc przy skopaniu ogródka czy koszeniu trawy.

Śmierć K. G. stanowiła dla każdego z powodów bardzo ciężkie przeżycie, które potęguje fakt nagłości zdarzenia, a także jego dramatyczny przebieg. Każdy z powodów cierpiał i cierpi nadal na swój sposób.

Szczególnie mocna i intensywna była więź łącząca powódkę M. K. (1) z tragicznie zmarłym synem K. G.. Powódka w okresie trudnym życiowo tj., gdy doszło do rozwodu z poprzednim mężem powódki, starała się przez pewien okres czasu być dla K. zarówno ojcem jak i matką. Gdy mieszkali sami starała się spędzać każdą wolną chwilę z synem, organizowała wspólne wyjazdy po kraju. Gdy K. był już dorosły powódka mogła liczyć na jego pomoc, radziła się go w wielu kwestiach, pomagał jej w prowadzeniu biura rachunkowego, w opiece nad młodszym synem K.. Wiadomość o tragicznej śmierci starszego syna K. była dla niej niezwykle traumatycznym przeżyciem, towarzyszyło temu niedowierzanie, złość, gniew, niewymowny ból i smutek. Data śmierci syna to dla powódki jak sama ocenia również data jej śmierci. Gdy dowiedziała się o śmierci K. pojechała na miejsce wypadku. Widok zakrwawionej twarzy syna, będzie jej towarzyszył do końca życia. Przez pół roku od tragicznego zdarzenia powódka nie potrafiła normalnie funkcjonować. Po dłuższej przerwie musiała wrócić do pracy, aby działalność mogła dalej funkcjonować. Utraciła radość z życia, obecnie skupiła wszystkie swoje siły na wychowaniu młodszego syna. Nadal jednak nie uporała się z myślą że jej starszy syn nie żyje. Przełożyło się to na lęk przed utratą drugiego syna. Świadek E. G., która jest przyjaciółką i współpracuje z powódką zeznała, że powódka cały czas cierpi na bezsensowność, stroni od spotkań z przyjaciółmi. W ocenie świadka powódka nadal wymaga pomocy psychologa, nie pogodziła się ze śmiercią syna, mówi o K., jakby ten nadal żył. Strata i nagłe zerwanie więzi łączących powódkę M. K. (1) z synem, była i jest nadal dla niej

strasznie dotkliwa i bolesna. Od tragicznego wypadku K. upłynęło już 3 lata, a mimo to smutek powódki nadal silny, a cierpienie i żal nie ustępują.

Powódka M. K. (1) żądała tytułem zadośćuczynienia kwoty 216.000 zł, już po uwzględnienia faktu, iż pozwany wypłacił powódce 36.000 złotych. Zatem rozmiar swojej krzywdy powódka oceniała na poziomie kwoty 240.000 złotych.

Sąd, dokonując ustalenia wysokości zadośćuczynienia oparł się na zebranych w sprawie materiale dowodowym – przede wszystkim zeznaniach powódki M. K. (1) i świadków. Powódka opisała relację jaka łączyła ją z synem - to jakimi byli dla siebie osobami. Powódka w sposób wiarygodny opisała także jakiej krzywdy doznała po wypadku, w wyniku którego zmarł jej ukochany pierworodny syn. W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że śmierć syna była dla powódki największą tragedią życiową.

Oczywistym jest zatem, że strata dziecka musiała znaleźć odzwierciedlenie w życiu i psychice powódki. Ustalenia poczynione w niniejszym postępowaniu wskazują na dobrą, pełną ciepła i serdeczności więź rodzinną jaka występowała pomiędzy powódką a zmarłym synem. Krzywda powódki przejawiająca się utratą tej więzi jest więc ogromna i znacząca. Pozbawiona została wsparcia psychicznego ze strony dorosłego syna, wiązała z nim nadzieje osobiste jako matka jak i widziała go jako partnera w biznesie. Śmierć syna pozbawiła ją wspólnych posiłków, wyjazdów, wspólnego spędzania czasu wolnego, wspólnego przeżywania świąt i uroczystości rodzinnych. Przełożyła się na obniżenie nastroju powódki, poczucie pustki. Do dzisiaj powódka nie może pogodzić się ze śmiercią syna, odwiedza jego grób. Śmierć syna stanowiła i nadal stanowi dla powódki źródło traumatycznych przeżyć, którym towarzyszy smutek, żal, ból, płacz. Okoliczności te świadczą o dużej intensywności przeżyć powódki, o znacznym stopniu jej cierpienia z tego wynikających.

Ostatecznie sąd uznał, że odpowiednim zadośćuczynieniem dla powódki M. K. (1) będzie kwota 100 000 zł. Ustalając tą wysokość Sąd wziął pod uwagę szczególną więź łączącą syna z matką. Mimo rozmiaru tragedii trzeba mieć na uwadze, że zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny, ale oczywistym jest, że naprawienie tej krzywdy nie jest możliwe. Sąd ma świadomość, że żadne pieniądze krzywdy osobistej nie naprawia i nie ukoją bólu. Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia sąd zobowiązany jest brać pod uwagę wysokość przeciętnej stopy życiowej. Sąd uznał, że kwota 100 000 zł jest kwotą dużą i adekwatną do poniesionej przez powódkę krzywdy. Kwota większa w ocenie sądu byłaby zawyżona. Przy uwzględnieniu wypłaconej z tego tytułu kwoty 36.000 zł Sąd zasądził dodatkowo 64.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Taka kwota spełnia cel kompensacyjny - jest wyważona, ma realną, znaczną wartość, a tym samym jest odpowiednią sumą zadośćuczynienia w rozumieniu art. 446 §4 kc.

Powód J. K. (1) żądał zapłaty kwoty 126.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za śmierć K. G.. J. K. (1) związał się z matką tragicznie zmarłego K.- gdy ten miał 8-9 lat. K. zaakceptował ojczyzna. Relacje pomiędzy nimi były dobre, jak wynika to z relacji świadka E. G. i świadka D. Z. a także z zeznań powódki M. K. (1) i J. K. (1). Powód uczestniczył w wychowaniu K.. Przechodził wraz z nim przez okres jego buntu i dorastania. J. K. (1) pracował za granicą i przyjeżdżał do domu średnio co dwa tygodnie. Dowiedział się o śmierci K. gdy był w pracy w Dani. Jak tylko otrzymał informację o śmierci syna, natychmiast przyjechał do Polski aby wesprzeć żonę. Zajął się organizacją pogrzebu. Do dziś wraz z żoną wspominają K., gdy jest w Polsce chodzi wraz z żoną odwiedzić grób zmarłego. Wiąż jaka wykształciła się pomiędzy powodem a zmarłym K. kształtowała się przez ok.12 lat. Powód starał się zastąpić K. ojca, ponieważ jego biologiczny ojciec nie dążył do kontaktów z synem. Powód starał się wspierać powódkę M. K. (1) w wychowaniu K.. Cenił sobie pomoc K. w opiece nad młodszym synem K.. Zarówno powódka M. K. (1) jak i powód J. K. (1) mogli liczyć na pomoc K. w opiece nad K.. Powód starał się wspierać swoją żonę w cierpieniu i sam nie okazywać tego cierpienia na zewnątrz. Pamięć o K. nadal wywołuje w powodzie smutek i cierpienie. Powód traktował K. jak syna.

Ostatecznie Sąd uznał, iż zasadnym zadośćuczynieniem dla powoda J. K. (1) będzie kwota 50 000 zł. Ustalając tą wysokość sąd wziął pod uwagę niewątpliwie istniejącą więź pomiędzy zmarłym a ojczymem, która wykształciła się przez okres długoletniej opieki, jaką powód sprawował nad K.. Powód starał się zastąpić K. ojca towarzyszył mu w późniejszym dzieciństwie i w okresie dorastania. Przechodził z K. przez okres buntu chłopca. Śmierć K. jest

niewątpliwie tragedią życiową dla powoda, jednakże trzeba wziąć pod uwagę, że zadośćuczynienie jest surogatem, ma charakter kompensacyjny, gdyż oczywistym jest że naprawienie tej krzywdy nie jest możliwe. Zatem zadośćuczynienie musi być zachowane w pewnych granicach. Sąd uznał, że kwota 50 000 zł stanowi realną wartość i jest odpowiednim zadośćuczynieniem. Oczywiście krzywdy tej nie da się porównać z doznaną przez matkę zmarłego, stąd kwota zasądzona jest znacznie niższa.

Przy uwzględnieniu wypłaconej kwoty 24.000 zł, sąd zasądził dodatkowo 26.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Taka kwota jest wyważona i biorąc pod uwagę stopę życiową powoda ma ona realną, znaczną wartość.

Małoletni powód K. K. (1) żądał zapłaty kwoty 240.400 zł.

Powód małoletni K. K. (1) w chwili śmierci brata miał 12 lat i mieszkał razem z bratem i rodzicami w jednym domu. Był bardzo emocjonalnie związany z tragicznie zmarłym bratem K.. Starszy brat często zastępował mu ojca, który pracował za granicą i nie miał możliwości spędzania z nim tak dużo czasu jak brat. Od najmłodszych lat K. G. uczestniczył w opiece i wychowaniu małoletniego powoda. Powód K. K. (1) widział w bracie autorytet, wzór do naśladowania. Brat stanowił dla niego synonim bezpieczeństwa i funkcjonowania w pełnej, szczęśliwej rodzinie. Wiąż łącząca powoda z bratem była zatem silna i trwała. Jej nagłe zerwanie wywołało u małoletniego frustrację, złość, rozgoryczenie. Powód zareagował początkowo gniewem, odizolował się od rówieśników, zamknął się sobie, stał się apatyczny i nieufny. Odmawiał spotkań z psychologiem, nie współpracował podczas terapii.

Mając na uwadze powyższe okoliczności czyli charakter więzi łączącej powoda ze zmarłym bratem ora niezwykle dotkliwie i bolesne skutki jakich doznał małoletni powód w związku z tam niepowetowaną stratą Sąd uznał, że kwota 50.000 zł będzie kwotą adekwatną do rozmiaru poniesionej krzywdy. Sąd uwzględniając kwotę już wypłaconą przez pozwanego ad. 1 tj.9.600zł, która została już przez pozwanego dobrowolnie zapłacona jako zadośćuczynienie, Sąd uznał że należy zasądzić kwotę 40.400 zł tytułem zadośćuczynienia. Taka kwota jest wyważona i biorąc pod uwagę stopę życiową małoletniego powoda, ma ona realną, znaczną wartość.

Powódka J. S. babcia tragicznie zmarłego K. G. żądała zapłaty tytułem zadośćuczynienia kwoty 80.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 18 lipca 2013 r. do dnia zapłaty.

Wbrew temu, co twierdzi pozwany ubezpieczyciel, nie można deprecjonować więzi, jaka łączy wnuka z dziadkami. O ile dziadkowie czynnie uczestniczą w życiu swoich wnucząt, więzi jakie się rodzą wówczas są niezwykle cenne i potrzebne dla rozwoju dzieci, zaś w przyszłości procentują wzajemną pomocą, szacunkiem dla wieku, doświadczenia. Zmarły K. odwiedzał często babcię pomagał w pracach związanych z utrzymaniem ogródka, robieniu zakupów. Widocznym było, że więź łącząca wnuka z babcią jest silna. Powódka zawsze wspierała wnuka w jego dążeniach, w szkole i w życiu dorosłym, interesowała się jego życiem. Wiadomość o śmierci wnuka była dla powódki szokiem, towarzyszyło jej poczucie żalu, smutku i bezsilności, długo nie potrafiła pogodzić się z tym co się stało. Uważa, że naturalną kolejną rzeczą powinno być, że to powódka powinna odejść z tego świata pierwsza a nie jej ukochany wnuk. Biegła psycholog stwierdziła, że proces żałoby po śmierci wnuka przebiegał u powódki podobnie jak u przeciętnego człowieka doświadczającego stratą najbliższej osoby, przy czym powódka nadal nie może pogodzić się z myślą, że wnuka już nie ma-zwłaszcza w kontekście jego młodego wieku. Powódce udało się przejść proces żałoby, pielęgnuje miłe wspomnienia w wnuku, którym jednak często towarzyszą smutek i tęsknota za zmarłym(k.422-428 t. III).

Zdaniem sądu nie ulega więc wątpliwości, że dziadkowie mogą należeć do kręgu najbliższych członków rodziny zmarłego, o których mowa w art. 446 § 4 k.c, jeśli łączą ich bliskie rodzinne więzi. Taka sytuacja występuje w rozpoznawanej sprawie. Sąd zasądził więc na rzecz powódki J. S. kwotę 20.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za krzywdę jakiej doznała na skutek śmierci wnuka.

W ocenie Sądu kwoty zadośćuczynienia przyznane przez Sąd są adekwatne do rozmiaru doznanej przez każdego z powodów krzywdy. Uwzględniają w sposób właściwy ujemne następstwa w sferze psychicznej i będą stanowić odpowiednią ich rekompensatę oraz łagodzić doznaną krzywdę. Zasądzone kwoty nie mają wymiaru symbolicznego, lecz stanowią wartość ekonomicznie odczuwalną. Jednocześnie nie będą one nadmierne i nie będą stanowić źródła

wzbogacenia. Spełnią one również podstawową funkcję kompensacyjną, łagodząc w sposób niedoskonały – bo tylko finansowy – krzywdy i cierpienia, jakich powodowie doznali.

Powódka M. K. (1) żądała również zwrotu kosztów pogrzebu syna K. G. w kwocie 2.296,98 zł na podstawie art. 446 § 1 k.c.

Obowiązek zwrotu kosztów pogrzebu obejmuje swym zakresem wydatki poniesione zgodnie z lokalnymi i środowiskowymi zwyczajami, a które obejmują przygotowanie pogrzebu, samą ceremonię oraz postawienie nagrobka. W szczególności za uzasadnione tradycjami uważa się poniesienie kosztów: przygotowania zwłok do pogrzebu i ich dostarczenia na cmentarz, nabycia trumny, kremacji zwłok, zakupu miejsca na cmentarzu, postawienia nagrobka, zakupu kwiatów i odzieży żałobnej, koszty ceremonii pogrzebowej, poczęstunku po pogrzebie dla osób bliskich (por. wyrok SN z dnia 4 czerwca 1998 r., II CKN 852/97, OSN 1998, nr 11, poz. 196; wyrok SN z dnia 6 stycznia 1982 r., II CR 556/81, LEX nr 8388; wyrok SN z dnia 22 stycznia 1981 r., II CR 600/80, LEX nr 8301; wyrok SN z dnia 7 marca 1969 r., II PR 641/68, OSN 1970, nr 2, poz. 33). Powódka M. K. (1) wykazała, że poniosła koszty pogrzebu syna w łącznej wysokości 10.876,12 zł. Na wskazaną okoliczność przedstawiła dowody z dokumentów w postaci faktur VAT i rachunków z dnia 19 marca 2012 r. (k.113-118). Powódka domagała się wcześniej od pozwanego ad. 1 zwrotu tych wydatków. Pozwany ad.1 uwzględnił wszystkie koszty udokumentowane przez powódkę poza rachunkiem na zakup odzieży na kwotę 152,20 zł, uznając że nie była przeznaczona dla zmarłego (powódka dwukrotnie w tym samym dniu zakupiła tego samego rodzaju odzież). Pozwany ad. 1 uznał koszty pogrzebu poniesione przez powódkę w kwocie 10.723,92 zł, przy czym wypłacił powódce kwotę pomniejszoną o 20 % przyczynienia się zmarłego do powstania szkody tj. kwotę 8.579,14 zł.

Sąd przychylił się do argumentacji pozwanego ad. 1 iż kwota 152,20 zł nie stanowi kosztów poniesionych w związku z pogrzebem zmarłego, zasądzeniu więc podlegała kwota 2.144,78 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 8 maja 2014 roku, wobec ustalenia braku przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody.

O odsetkach ustawowych od roszczenia dotyczącego zwrotu kosztów pogrzebu Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. uznając, że pozwany ad. 2 pozostawał w zwłoce z zapłatą wskazanego roszczenia dopiero od dnia następnego po dniu doręczenia odpisu pozwu w niniejszej sprawie tj. od dnia 08 maja 2014 r. (k.224).

Podstawę ustaleń Sądu poczynionych w sprawie stanowiły zebrane w toku procesu dokumenty, opinia biegłego R. O. i opinia biegłej psycholog I. K. oraz zeznania powodów i świadków.

Wiarygodności i mocy dowodowej dokumentów, w tym także zgromadzonych w aktach szkodowych, strony nie kwestionowały, a Sąd nie znalazł żadnych przesłanek, aby czynić to z urzędu. Wiarygodności i mocy dowodowej Sąd nie odmówił także zeznaniom świadków E. G. i D. Z. oraz zeznaniom powódki M. K. (1), powoda J. K. (1). Zeznania te były spontaniczne, naturalne, nieskrępowane, szczerze. Cechowały je także emocje osobiste zeznających, gdyż zdarzenie było również ogromnym przeżyciem dla nich samych. Zeznający nie starali się kreować faktów, które mogłyby mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy korzystnego dla powodów.

Podstawą roszczenia odsetkowego był art. 481 § 1 k.c. Datę wymagalności roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia determinuje ustalenie czasu, w którym zaistniały okoliczności wpływające na jego wysokość (por. stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyrokach z dnia 4 września 1998 r., (...), nie publ., z dnia 9 września 1999 r. II CKN 477/98, nie publ. czy też z dnia 8 lutego 2002 r. w sprawie III UKN 77/01, OSNP 2003/23/578). W niniejszej sprawie w zakresie naliczenia terminu początkowego co do odsetek ustawowych należy wskazać, iż zastosowanie znajdzie art. 817 § 1 k.c., ponieważ stroną pozwaną jest ubezpieczyciel. Poprzednik prawny ubezpieczyciela ad. 2 otrzymał zgłoszenie powodów w dniu 22 kwietnia 2013r. jak wynika z karty 64 i zpo na k.72. Zgodnie z brzmieniem wskazanego przepisu ma on 30 dni na przeprowadzenie postępowania w przedmiocie likwidacji szkody o ile nie zachodzą okoliczności, które spowodowały konieczność przedłużenia tego okresu. Termin 30 dniowy licząc od 22.04.2013 r. tj. od daty otrzymania zgłoszenia przez ubezpieczyciela to 22.05.2013r., jednakże sąd jest związany żądaniem pozwu. Pozwany ad. 2 nie powoływał się na istnienie okoliczności, które spowodowały konieczność przedłużenia 30 dniowego terminu ustawowego. Co więcej, nie podjął likwidacji szkody bezzasadnie przyjmując brak ochrony ubezpieczeniowej sprawcy

wypadku. Takie działania nie mogą premiować ubezpieczycieli w zakresie zasądzania odsetek od przyznanych kwot. Sąd zwraca jednocześnie uwagę, że w momencie zgłaszania przez powodów roszczeń do ubezpieczyciela wszystkie okoliczności zdarzenia będącego źródłem szkody były znane - zapadł prawomocny wyrok karny wobec sprawcy wypadku.

O kosztach procesu na rzecz powódki M. K. (1) Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. § 6 punkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) Dz. U nr 163 poz. 1349. Powódka poniosła koszty procesu w kwocie łącznej w kwocie 18.032 zł (10.815 zł-opłata od pozwu, 7.217 zł-koszty zastępstwa procesowego). Powódka żądała łącznie 216.296,98 zł, wygrała proces w kwocie 66.144,78 zł, co stanowi 31 % żądanego roszczenia. Koszty procesu poniesione przez pozwanego ad.2 to kwota 7.217 zł (koszty zastępstwa procesowego). Mając na uwadze wynik procesu Sąd uznał, że powódce należy się zwrot kosztów procesu w kwocie 5.589,92 zł, odpowiadający 31 procentowej wygranej powódki, zaś pozwanemu zwrot kosztów procesu w kwocie 4.979,73 zł odpowiadający 69% wygranej. Dokonując wzajemnej kompensaty należało zasądzić od pozwanego ad. 2 na rzecz powódki kwotę 610,19 zł, tytułem zwrotu poniesionych kosztów procesu, w pozostałym zakresie rozdzielonych stosunkowo(punkt 4 sentencji wyroku).

Co do pozostałych powodów tj. J. K. (1), małoletniego K. K. (1) i J. S., Sąd postanowił na podstawie art.102 k.p.c. nie obciążać powodów powstałymi kosztami procesu wobec (...) S.A w S., mając na uwadze sytuację życiową powodów oraz charakter i specyfikę dochodzonych roszczeń o czym orzekł jak w punkcie 7,10,13 sentencji wyroku. Nie bez znaczenia jest również postawa poprzednika prawnego w toku procesu.

Sąd stosując zasadę wskazaną w art. 102 k.p.c. postanowił w punkcie 16 sentencji wyroku, także nie obciążać powodów co do kosztów procesu na rzecz pozwanego (...) w W.. Należy podkreślić, że w toku postępowania dotyczącego likwidacji szkody przed wytoczeniem powództwa, sprawę z mocy ustaw przejął pozwany ad. 1, ponieważ pozwany ad. 2 twierdził, że nie doszło ostatecznie do zawarcia umowy ubezpieczenia pomiędzy pozwanym ad. 2 a sprawcą wypadku. Stąd też powodowie słusznie wytoczyli powództwo przeciwko pozwanemu ad. 1. Ostatecznie postępowanie sądowe wykazało, że pozwany ad. 1 nie ponosi odpowiedzialności, jednakże na moment wytoczenia powództwa nie było to oczywiste.

Trudno jest zatem upatrywać winy powodów w tym, że wnieśli pozew przeciwko podmiotowi, który jak się ostatecznie okazało nie miał legitymacji procesowej biernej. Po uprawomocnieniu się orzeczenia sąd dokona zwrotu na rzecz powoda ad. 1 kwoty 1.000 zł niewykorzystanej zaliczki.

W pkt. 14 sąd orzekł o kosztach sądowych (opłaty od pozwu) w części uwzględnionego powództwa J. S. (art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).